

ingediend op **749** (2020-2021) – Nr. 3
16 mei 2022 (2021-2022)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Jo Brouns

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Mieke Schauvliege, An Moerenhout, Imade Annouri
en Elisabeth Meuleman

over zwemmen in open water

Documenten in het dossier:

749 (2020-2021) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving
– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Stijn De Roo, Tinne Rombouts;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Staf Aerts, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Presentaties door de sprekers.....	4
1.1.	Presentatie Outdoor Swimming	4
1.2.	Presentatie Vlaamse Zwemfederatie	7
1.3.	Presentatie Rijkswaterstaat Nederland	8
1.4.	Presentatie Sport Vlaanderen	9
1.5.	Presentatie De Vlaamse Waterweg	11
1.6.	Presentatie van de Vlaamse Milieumaatschappij	12
2.	Vragen van de commissieleden	14
2.1.	Tussenkoms t van Jo Brouns	14
2.2.	Tussenkoms t van Mieke Schauvliege	14
2.3.	Tussenkoms t van Leo Pieters.....	15
2.4.	Tussenkoms t van Stijn De Roo	15
2.5.	Tussenkoms t van Freya Perdaens	16
2.6.	Tussenkoms t van Tinne Rombouts	16
2.7.	Tussenkoms t van Gwenny De Vroe.....	16
3.	Antwoorden van de sprekers	16
3.1.	Antwoorden van Sigrid Spruyt	16
3.2.	Antwoorden van Lode Grossen.....	17
3.3.	Antwoorden van Hans Ruit er	18
3.4.	Antwoorden van Diederik Van Briel.....	19
3.5.	Antwoorden van Krista Maes	20
3.6.	Antwoorden van Joachim Pelicaen	20
3.7.	Antwoorden van Bruno Chinit or	21
3.8.	Bijkomende antwoorden van Joachim Pelicaen	21
3.9.	Bijkomende antwoorden van Diederik Van Briel	21
4.	Aanvullende vragen en antwoorden.....	21
	Gebruikte afkortingen	23

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

Op dinsdag 15 maart 2022 hield de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie een tweede hoorzitting over de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Mieke Schauvliege, An Moerenhout, Imade Annouri en Elisabeth Meuleman over zwemmen in open water (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 749/1*). De eerste hoorzitting vond plaats op 6 juli 2021 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 749/2*).

Volgende sprekers zijn te gast in de commissie:

- Sigrid Spruyt, woordvoerder Outdoor Swimming;
- Bruno Chinitor, partner van Outdoor Swimming;
- Lode Grossen, algemeen en technisch directeur Vlaamse Zwemfederatie;
- Hans Ruiter, specialistisch medewerker Rijkswaterstaat Nederland;
- Diederik Van Briel, afdelingshoofd sportinfrastructuur Sport Vlaanderen;
- Krista Maes, operationeel directeur De Vlaamse Waterweg;
- Joachim Pelicaen, adjunct van de directeur Vlaamse Milieumaatschappij.

De bij de toelichtingen gebruikte presentaties zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze commissievergadering werd als hybride vergadering georganiseerd.)

1. Presentaties door de sprekers

1.1. Presentatie Outdoor Swimming

1.1.1. *Over Outdoor Swimming*

Sigrid Spruyt stelt Outdoor Swimming voor als een burgerorganisatie die de bewegingsvrijheid van alle buitenzwemmers verdedigt, die de individuele zwemmer een stem wil geven, het plezier van buitenzwemmen wil uitdragen en iets wil doen aan het openzwemwatertekort. Men ijvert voor een andere regelgeving zodat iedereen in Vlaanderen, net als in het buitenland, op eigen verantwoordelijkheid in het water mag waar het kan, het liefst in zuiver water met respect voor de natuur en de veiligheid. Natuurswemmen is meditatie en geen synoniem van zwemmen in openluchtbaden. Ook daarvan moeten er trouwens meer komen omdat het tekort eraan ook schrijnend is.

1.1.2. *Emblem*

Dat zwemmen in open water ooit heel gewoon was, illustreert de spreker met het voorbeeld van Emblem, waar zeventig jaar lang op eigen verantwoordelijkheid in de Kleine Nete kon gezwommen worden. In het reglement stond: "Wie zich buiten de afsluiting begeeft, trekt alle verantwoordelijkheid op zich." Er was nog geen verkleutering en algehele betutteling. Door vervuiling en demping van de Nete-arm, ging na 1965 de band tussen de badplaats en het water volledig verloren.

Met een masterplan wil men nu de link met water herstellen, maar net als op andere plaatsen met een nieuw ruimtelijk beleid is water uitsluitend iets om naar te kijken, naast te lopen en te fietsen, of in het beste geval op te varen. Zwemmen is er niet meer bij. Toch kan er in het nabije Netekanaal nog altijd perfect gezwommen worden. En tot voor een paar jaar mocht dat ook. Voor die plaats, bekend als Emblem Beach, voerde fusiegemeente Ranst op haar grondgebied een gedoogbeleid. Tot in de hete zomer van 2020 in Lier in datzelfde Netekanaal iemand die niet kon zwemmen er verdrong. Toen liet de gemeente bij haar open gedoogwaters verbodsbordjes plaatsen. In die zomer van lockdown en hittegolf hadden de media zoveel reclame gemaakt voor Emblem Beach dat wanhopige zwemmers er in steeds grotere getale toestroomden. Schaarse zwemplekken betalen het gelag voor het zwemverbod in open water elders. In het slechtste geval met overlast tot

gevolg zoals aan zee of in de Gentse Blaarmeersen. Niet het water is het probleem, maar het tekort.

1.1.3. *Veiligheid*

Waterwegen zijn publiek domein. Ongelukken horen helaas bij het leven en 100 procent veiligheid is een illusie. Zwemverbod na één verdrinking is als de E40 voor- goed sluiten na één dodelijk ongeluk. Blind verbodsbeleid is verkeerd beleid. Landen waar zwemmers vrij zijn, kunnen trouwens lagere verdrinkingscijfers voorleggen. In Vlaanderen vallen acht keer minder doden door verdrinking dan in het verkeer. Slechts een handvol van die verdrinkingen is gelinkt aan zwemmen, vaak dan nog in bewaakt gebied. De meeste zijn zelfmoorden en auto's die in het water rijden. In het verkeer zit toch ook niet naast iedereen een redder? Het is zaak de bekwaamheid bij te schaven in plaats van de onbekwaamheid als norm te nemen.

Voor zwemmen in waters die niet als zwemgelegenheid zijn aangeduid, zijn er boetes, tegenwoordig in GAS-vorm. Goed voor een paar 100 euro. Openwaterzwemmers worden behandeld als criminelen. Vlaanderen houdt het bij het concept 'zwembad', of 'officiële badzones in open water' maar die zijn met een vergrootglas te zoeken. Dat geeft een stormloop op de kust want Vlaanderen heeft maar goed 10 procent van het aantal openwaterbadzones van Nederland: 86, waarvan de helft aan de kust tegenover 724 binnen ieders bereik.

1.1.4. *Vraag naar ander beleid*

Outdoor Swimming vraagt een beleid met twee pijlers, vooreerst meer badplaatsen voor seizoenszwemmers, in oppervlaktewater, meer zwemvijvers én meer zwembaden. Terloops wijst de spreker erop dat de voorbije twintig jaar de helft van de publieke openluchtzwembaden verdwenen is. Een tweede eis is vrij zwemmen op eigen verantwoordelijkheid voor sport-, natuur- en langeafstandswemmers, in de badplaatsen ook buiten het seizoen, dus ook in zee, en in elk open water waar geen reëel gevaar is voor gezondheid of veiligheid. Wandelen of fietsen gebeurt toch ook niet alleen in voetgangerszones of op de piste? Zwemmen is de op één na natuurlijkste vorm van voortbewegen. Het is perfect verenigbaar met natuurbescherming. De mens is dier onder de dieren, zélf natuur. Zwemmen in de natuur is anders dan in recreatiegebied. Buitenzwemmers willen geen infrastructuur en behouden hun element ongeschonden.

De individuele buitenzwemmer heeft in Vlaanderen geen bestaansrecht. Uitzonderlijk krijgen clubs wel toestemming van de burgemeester om ergens te zwemmen, meteen het bewijs dat het kan, ijsberen bijvoorbeeld. Sommige clubs hebben ook open water in concessie, waardoor het 'van hen' is, duikclubs bijvoorbeeld. Prima zwemwater, maar zwemmen zonder duikpak is er verboden. De huidige regelgeving zorgt voor chaos en apartheid in het water. Vooral de goed geoliede machine van Triatlon Vlaanderen profiteert van de afwijkingaanvraag op VLAREM die sinds goed twee jaar mogelijk is, maar ook haar twintigtal trainingswaters zijn moeizaam bevochten en bekostigd. Gewone zwemmers blijven in de kou. Dit is discriminatie, terwijl wedstrijd- en prestatiezwemmen stilaan overvleugeld wordt door welzijns- en gezondheidszwemmen.

1.1.5. *Gezondheidsvoordelen*

Zwemmen kan tot op hoge leeftijd en heeft enorme fysieke en mentale voordelen. Hoe meer mensen dit ontdekken, hoe groter de vraag naar water, vooral in coronatijd en in de overspannen steden. In Antwerpen, Vlaanderens grootste stad, ligt het dichtstbijzijnde beperkte open water op 20 kilometer. Het enige natuurlijke

stedelijk zwembad, een ecologische zwemvijver, wordt overspoeld: het is er blok-zwemmen in de zomer en de ijsberenvereniging met 1400 leden heeft een leden-stop. Alle buiten- en zelfs binnenzwemclubs kennen dit fenomeen. Toch blijft er povere aandacht voor zwemwater in stedelijk beleid: in Antwerpen bij de overkapping, in Gent met de Houtdokproblematiek, in Leuven met de Vaartkomsaga. Brugge doet wel moeite om binnen de regelgeving in open zwemwater te voorzien, ook voor individuele seizoenszwemmers, met het zomerse Coupurezwemmen. Clubs kunnen er bogen op een Urban Swim en drie trainingswaters, voor ijsberen, langaafstandswemmers en triatleten: de Damse Vaart, de Sint-Pietersplas en de Koude Keuken. In Brugge en omstreken blijft de lokale overheid dus niet doof voor de toenemende vraag naar open zwemwater, al blijft de huidige VLAREM-regelgeving een obstakel.

1.1.6. *VLAREM-obstakel*

Outdoor Swimming vraagt om dat obstakel, dat een degelijk algemeen openzwemwaterbeleid onmogelijk maakt, te slechten, zodat mensen in coronatijden en sinds de klimaatverandering actiever buiten kunnen zijn en afkoeling kunnen vinden, om redenen van stedelijke leefbaarheid, gezondheid – wat meteen een overheidsbesparing zal opleveren – en veiligheid – want ervaring kweekt bekwaamheid. Het komt ook tegemoet aan de Europese eis dat de lidstaten maatregelen moeten nemen om het aantal goede zwemzones in natuurlijk oppervlaktewater te doen toenemen. Outdoor Swimming vraagt de conceptnota en de Swecostudie te volgen, met de schrapping van heel wat regels in VLAREM en het voorstel voor drie categorieën: zomerzwemmen met toezicht; vrij zwemmen op eigen verantwoordelijkheid met infoplicht van de overheid; enkel zwemverbod waar er goede redenen voor zijn.

De vereniging ziet drie belangrijke aandachtspunten: vooreerst een goede definitie van openzwemgelegenheid, waarvoor de VLAREM-voorwaarden en de strenge Europese zwemwaternorm van kracht zijn. Eigenlijk gaat het erom te bepalen vanaf hoeveel zwemmers een zwemgelegenheid een badplaats wordt. Outdoor Swimming stelt de Zweedse norm van tweehonderd per dag voor.

1.1.7. *Bevaarbare waterwegen*

Het tweede aandachtspunt is het zwemmen in bevaarbare waterwegen, wat ze bijna allemaal zijn, zelfs al varen er amper of geen schepen. Zwemmen daar is op zich niet verboden maar het Scheepvaartreglement stelt dat zwemmen alleen bij bordjes 'zwemmen toegelaten' kan en De Vlaamse Waterweg plaatst die niet. Waarom wordt die daar niet toe aangespoord? Op zich is voor Outdoor Swimming een omkering van de regels het streefdoel: aanduiden van verboden zones terwijl al de rest zwemzone is. Op zich is het niet gevaarlijk, zoals Nederland zelfs in de Schelde bewijst. Samenleven met andere watergebruikers en -sporters is met goede afspraken perfect doenbaar.

1.1.8. *Waterkwaliteit*

Zwemmen in niet voor 100 procent zuiver water moet worden toegestaan. In Nederland is de waterkwaliteit nog slechter maar het is er geen excuus voor verbod: zwemwater is geen drinkwater en 'op eigen verantwoordelijkheid' betekent dat met de juiste informatie de zwemmer zelf beslist.

Het derde aandachtspunt is evenwel dat het nodig blijft meer water zwembaar te maken, conform de Europese richtlijn. Vlaamse waterlopen zijn bij de vuilste van Europa. Buitenzwemmen vergroot het milieubewustzijn en is een bondgenoot van milieubescherming. Waterwegen zijn publiek domein. Zwemmen verbieden omdat

water vervuild is, is als een straatverbod bij luchtvervuiling. Alleen al fijnstof kost ook veel levensjaren.

1.1.9. *Conclusie*

Kortom, Outdoor Swimming vraagt dat Vlaanderen zwemmen toestaat tenzij het expliciet verboden wordt. Voorts pleit de organisatie voor meer badzones binnen ieders bereik, voor vrij zwemmen en enkel uitzonderlijk een verbod. Het algemene verbod op buitenzwemmen en het vervolgbeleid van zwemmers maakt van Vlaanderen een Europese rareiteit. Maak er komaf mee zodat zwemmers geen zwemvluchtelingen naar Nederland meer moeten zijn. In water zijn er geen grenzen, ook geen politieke. Meerderheid en oppositie hebben erbij te winnen. Buitenzwemmen is de meest democratische sport, geeft bewegingsvrijheid aan het individu, herstelt de band met de natuur, met God en de Vlaamse traditie, en zorgt voor meer eenheid in de Nederlanden. In het jaar van de watertijger kan de Vlaamse leeuw het scheefgegroeid zwembeleid aanpakken.

1.2. Presentatie Vlaamse Zwemfederatie

1.2.1. *Stijgende vraag*

Volgens *Lode Grossen* merkt de Vlaamse Zwemfederatie (of Zwemfed) een stijgende vraag naar zwemmen in open water. Terwijl dit voorheen vooral in de zomer was, is dat meer en meer ook in de winter het geval en dan zowel in groep als individueel, zowel van wedstrijdssporters, clubs en steeds meer ook van ongebonden sporters. Vrij zwemmen in open water is meestal verboden en hier en daar slechts expliciet toegelaten onder te strikte voorwaarden. De toestemming voor georganiseerde activiteiten onder toezicht is lastig te verkrijgen en bovendien gekoppeld aan veel administratieve regels. Dat bewijzen de inspanningen die triatleten moeten leveren om trainingswater te vinden. Dus is er een vrijer regelgevend kader nodig om te kunnen voldoen aan de stijgende vraag. Algemeen is er een groot tekort aan open water voor recreatief gebruik: speelvijvers, openluchtzwembaden, badzones enzovoort. Uiteraard is voldoende toezicht aangewezen als het om grote groepen zwemmers gaat. De noodzaak van meer zwemmogelijkheden zal alleen maar toenemen door de klimaatwijzigingen, dat bewijzen de vorige hittegolven.

1.2.2. *Denkpistes*

Voor Zwemfed is een voldoende groot aanbod aan zwemmogelijkheden in open water zonder restricties prioritair. Uiteraard dient er steeds rekening te worden gehouden met factoren zoals volksgezondheid, algemeen welzijn, omgevingsmogelijkheden enzovoort. Zwemmen in open water gebeurt op eigen verantwoordelijkheid en vereist voldoende zwemvaardigheid. In Denemarken is 400 meter kunnen zwemmen de norm. In Zweden zijn er zelfs in indoorzwembaden geen redders. Zwemfed acht enkele veiligheidsmaatregelen nodig: bij voorkeur niet alleen zwemmen wegens gevaar voor onder meer krampen en onderkoeling, kinderen nooit alleen laten zwemmen, niet in sterk stromend water zwemmen, uit de buurt blijven van stuwen en sluizen, nooit duiken in troebel of onbekend water. Eigenlijk is het gewoon een kwestie van gezond verstand.

Het aangeven van zwemzones is nodig, zowel op een website als met infoborden, inbegrepen duidelijke indicaties over de waterkwaliteit, naast specifieke veiligheidsindicaties voor zwemmen in zee, in stilstaand water, in kanalen en rivieren. Zwemfed acht een duidelijk en overzichtelijk protocol nodig met alle voormelde informatie, maar zonder onnodig restrictieve maatregelen. Er zijn al goede praktijken, met stadsbesturen zoals dat van Brugge, maar ook met domeinbeheerders,

zoals die van het Sport Vlaanderendomein in Hazewinkel. Zwemfed biedt zijn medewerking aan voor verdere stappen.

1.3. Presentatie Rijkswaterstaat Nederland

Volgens *Hans Ruiter* van Rijkswaterstaat is het in Nederland ook niet allemaal ideaal. In Nederland zijn er (formeel) aangewezen, dus officiële, en niet-aangewezen locaties. Nederland telt ongeveer 750 officiële zwemwaterlocaties, waarvan er 80 aan de kust liggen. Er zijn dus ook 670 binnenwaterlocaties, wat de grootste concentratie in Europa is. Over die locaties wordt aan de Europese Unie gerapporteerd. Vooral in warme zomers zijn dat er evenwel nog te weinig.

1.3.1. Procedure voor het aanwijzen van nieuwe locaties

De provincie is verantwoordelijk voor het aanwijzen en afvoeren van een locatie, voor de communicatie en voor de fysieke veiligheid. De provincie voert per locatie een veiligheidsonderzoek uit. De waterbeheerder is dan weer verantwoordelijk voor het monitoren van de waterkwaliteit en voor beheersmaatregelen ten behoeve daarvan. Nieuwe locaties worden aangewezen met een procedure Aanwijzen/Afvoeren. Die is conform de ietwat vage EU-richtlijn die het onderzoeken van een zwemlocatie verplicht 'bij een redelijk aantal zwemmers'. Provincies hanteren de norm van vijftig zwemmers, maar er is discussie of dat tegelijk of per dag is. Waterbeheerders zoals Rijkswaterstaat, zijn meestal niet enthousiast als ze weten dat de waterkwaliteit niet op orde is, maar leggen andere initiatiefnemers die de kosten willen dragen niets in de weg. De ervaring leert dat het lastig is om initiatiefnemers te vinden die voor het opstellen van het zwemwaterprofiel willen betalen. Lokale overheden van grote gemeenten als Amsterdam, Rotterdam, Breda, hebben ten gevolge van de warme zomers, meer en meer de ambitie om zwemmen in de stad mogelijk te maken.

De procedure bevat enkele normen, onder meer voor de waterkwaliteit. De beheersmaatregelen die nodig zijn om de waterkwaliteit te verbeteren, zijn voor rekening van de waterbeheerder. Bovendien is het niet altijd duidelijk welke beheersmaatregelen precies nodig zijn. Nederland heeft inmiddels DNA-technieken ontwikkeld die een betere bronopsporing mogelijk maken en dus ook gerichte en meer kostenefficiënte beheersmaatregelen. Als de kosten niet proportioneel zijn, stelt Rijkswaterstaat een veto.

Een ander relevant criterium voor de Europese Unie, maar ook voor Rijkswaterstaat is de fysieke veiligheid. Het probeert zwemmen nabij kunstwerken als sluizen maar ook in rivieren waar scheepvaart is, te ontmoedigen. Er gebeuren geregeld ongelukken met schepen. Zwemmers maar ook vaarders realiseren zich te weinig de zuigende werking daarvan. Rijkswaterstaat verbiedt het zwemmen in de vaargeul en raadt het daarbuiten af.

1.3.2. Huidige praktijk

Diverse gemeenten verkennen de mogelijkheden van zwemmen in de stad. Omdat het in Nederland zo is dat er overal mag gezwommen worden, behalve waar het verboden is, zijn er veel locaties waar er spontaan gezwommen wordt. Rijkswaterstaat zou het liever op meer plaatsen verbieden, maar dat vergt veel bordjes. Bij de herziening van de zwemmaatregelen wil Nederland wat meer aandacht geven aan wildzwemmen. Wildzwemmen is zwemmen op niet-officiële, dus niet-aangewezen, locaties. De waterkwaliteit wordt er meestal niet gecontroleerd en is vaak onvoldoende. De fysieke veiligheid is niet altijd voldoende gewaarborgd. De spreker illustreert dat met iemand die op een betonnen trap in een Amsterdamse gracht dook. Dergelijke gevallen komen dan voor de rechter.

Wildzwemplaatsen zijn locaties die veelal spontaan ontstaan, als een gemeente een steiger aanlegt of een grasveldje langs het water. Op die plaatsen komen er dan zoveel zwemmers dat eigenlijk een (verbods)bord aangewezen is. De EU-richtlijn verplicht om zulke plaatsen aan te wijzen. Op sommige locaties kan zwemmen ook overlast veroorzaken, bijvoorbeeld door geluid of afval. In Nederland staan er nauwelijks borden waar zwemmen niet gewenst is en is er nauwelijks handhaving op locaties met borden. Zwemmen in open water is altijd op eigen risico, maar dat risico is groter waar zwemmen niet aangewezen is.

1.3.3. *Wat is nodig voor het aanwijzen van een nieuwe locatie?*

Voor een nieuwe aangewezen locatie is er vooreerst een goed zwemwaterprofiel nodig met inzicht in de verontreinigingsbronnen, gebaseerd op twee jaar monitoringsresultaten met valide analysemethoden en een gedegen veiligheidsonderzoek. Als die resultaten in orde zijn, kan er meteen overgegaan worden tot aanwijzing. Meestal is dat niet het geval en zijn er discussiepunten zoals over de kosten voor beheersmaatregelen om waterkwaliteit en fysieke veiligheid te verbeteren, of over de validiteit van de analysemethoden of de frequentie van de bemonsteringen. Bij aangewezen locaties wordt een bord geplaatst met het zwemwaterprofiel, de eventuele verontreinigingsbronnen, de EU-kwalificatie en de waterkwaliteit van het moment.

1.4. Presentatie Sport Vlaanderen

1.4.1. *Openwaterrecreatie*

Diederik Van Briel trekt namens Sport Vlaanderen het concept van openwaterzwemmen open tot openwaterrecreatie. Openwaterrecreatie is gerelateerd aan de volgende opdrachten van Sport Vlaanderen: adviseren, begeleiden en ondersteunen bij de uitbouw van sportinfrastructuur met bijzondere aandacht voor omgevingskwaliteit; gezond en ethisch sporten; samenwerkingsverbanden met de sportsector en andere beleidsvelden. Sport Vlaanderen beschikt over een uitgebreid netwerk met verschillende partners waaronder de Vlaamse Milieumaatschappij, het Departement Omgeving, het agentschap Zorg en Gezondheid, het Agentschap voor Natuur en Bos, lokale besturen, sportfederaties, private initiatieven enzovoort. Sport Vlaanderen heeft de expertise om te adviseren over juridische, beleidsmatige en technische aspecten, ook van openwaterrecreatie.

1.4.2. *Studie 'Zwem- en recreatieactiviteiten in oppervlaktewater en groenblauwe netwerken'*

Het agentschap Zorg en Gezondheid en Sport Vlaanderen hebben samen een studie gefinancierd over de zwem- en recreatieactiviteiten in oppervlaktewater en groenblauwe netwerken. De oorzaak waren de talrijke maar fragmentarische vragen uit de sector naar meer openwatermogelijkheden. Beide overheidsdiensten werkten samen om te verzekeren dat er minstens twee invalshoeken, namelijk sport en gezondheid, aan bod komen. Sweco Belgium heeft de opdracht binnengehaald, onder meer wegens zijn grote netwerk, ook in het buitenland. De studie onderzoekt dus hoe het aanbod op een goede en veilige manier te vergroten. Hoewel de VLAREM-wetgeving al aangepast is, onder meer inzake toezicht, valt er allicht nog wat te leren uit het buitenland. Daarom bevat de studie ook een benchmarking. Tot slot geeft de studie enkele voorstellen van juridische aanpassingen.

Het onderzoek gaat na hoe het er in Wallonië, Brussel, Duitsland, Frankrijk, Nederland en Denemarken aan toegaat. Ook bevraagt het de sportsector en enkele burgerorganisaties. De behoefte aan meer zwem- en recreatiewater staat buiten kijf. De sportsector stelt de VLAREM-indeling niet meteen ter discussie maar acht

wel vereenvoudiging en versoepeling nodig. Nu is zwemmen in open water verboden tenzij er een toestemming is. De voorwaarden voor een dergelijke toestemming zijn dermate restrictief dat het ontmoedigd wordt. De sector vraagt om nauw betrokken te worden bij die aanpassingen, dus verdergaand dan louter adviseren. De studie wijst uit dat er in andere landen geen algemeen zwemverbod is en minder wetgeving. De focus ligt er op waterkwaliteit en veiligheid van de zwemmer maar ook van de uitbater, die wel een informatieplicht heeft.

1.4.3. *Visie Sport Vlaanderen*

Sport Vlaanderen acht meer mogelijkheden voor openwaterrecreatie nodig en wenselijk, maar dat vergt een duidelijk kader, voor de twee direct betrokken partijen: gebruikers zoals zwemmers, roeiers, zeilers, maar ook uitbaters, eigenaars, exploitanten. Dat kader moet op een eenvoudige en flexibele manier en op basis van vrij engagement een veilig en kwaliteitsvol aanbod faciliteren. Sleutelkwesties zijn: waterkwaliteit, veiligheid, juridische duidelijkheid, praktische haalbaarheid, flexibiliteit en vrij engagement. Daarvoor is een aanpassing van het regelgevende kader essentieel. Sweco suggereert er alvast twee, vooreerst het besluit van de onbevaarbare waterlopen verruimen van niet-gemotoriseerde vaartuigen naar niet-gemotoriseerde waterrecreatie zodat het zwemmen eronder valt. Een tweede aanpassing is aan de VLAREM-wetgeving. De focus moet komen te liggen op waterkwaliteit en veiligheid, maar de overheid moet de verantwoordelijkheid durven door te verschuiven naar de sporter en de begeleider, en met nadruk op zwemvaardigheid en minder op leeftijd.

Sport Vlaanderen is geen voorstander van een algemene wettelijke toelating om te zwemmen. Het draagvlak bij eigenaars is immers heel belangrijk. Daarenboven zijn er heel wat plaatsen waar een uitzondering op de algemene regel nodig is wegens veiligheid, natuurbescherming of gezondheid. Er moeten dus heel wat verbodsborden worden geplaatst. Handhaving is dan problematisch, eenvoudige communicatie zeer moeilijk.

Kortom, Sport Vlaanderen is voor het algemene verbod, maar de voorwaarden waaronder zwemmen in open water mogelijk wordt, moeten minder streng voor uitbaters en de diverse soorten gebruikers, de sportieve gebruiker, de triatleet, de langeafstandszwemmer, de kanoër en kajaker, de zeiler. Sport Vlaanderen stelt een tweesporentraject voor met proefprojecten op korte termijn en een aanpassing van het regelgevende kader op middellange termijn. In de zomer van 2021 was er al een proefproject in het Keerdok in Mechelen. Een vlotte mogelijkheid om af te wijken van sommige VLAREM-voorwaarden is zeer belangrijk, zodat proefonderzoek kan worden vastgesteld op welke manier VLAREM het best gewijzigd wordt en de leidraad kan worden aangevuld.

1.4.4. *Vervolgtraject*

Voor de aanpassing van het regelgevend kader is het nodig om de suggesties uit de studie op hun haalbaarheid en wenselijkheid te onderzoeken. De volgende thema's moeten worden uitgediept: de waterkwaliteit; de veiligheid met de situaties waarin redders of begeleiding nodig zijn, zwemvaardigheidsvoorwaarden, aansprakelijkheid; de in- en uitstapplaatsen; de behoeften van de diverse doelgroepen, sporters, recreanten, evenementenorganisatoren, uitbaters, eigenaars; de periodiciteit; het samengaan van de diverse waterrecreatieve activiteiten. Uiteindelijk draait het evenwel om het regelgevend kader: wat erin moet, de leidraad, de aanbevelingen, de afdwingbaarheid, de controle enzovoort.

Sport Vlaanderen is ervan overtuigd dat de regelgevende overheden dit het best niet alleen doen, maar acht een sterke betrokkenheid van de sector wezenlijk, dus

niet louter als adviesverstrekker maar ook om de pen vast te houden. Het agentschap pleit voor de snelle oprichting van een stuurgroep Openwaterrecreatie met alle belanghebbenden. Het doel van deze stuurgroep is een gedragen en werkbare aanpassing voorstellen van de bestaande regelgeving met als doel meer openwaterrecreatie kwaliteitsvol en veilig te faciliteren. Sport Vlaanderen wil gerust de coördinerende rol voor de sportsector op zich nemen.

1.5. Presentatie De Vlaamse Waterweg

1.5.1. *Over de organisatie*

Krista Maes start met de missie van De Vlaamse Waterweg: het beheer en de ontwikkeling van de waterwegen als een krachtig netwerk dat bijdraagt tot de economie, de welvaart en de leefbaarheid van Vlaanderen. De nv beheert enkel de bevaarbare waterwegen, iets meer dan 1000 kilometer. Die waterwegen zijn ingedeeld in CEMT-klassen naargelang het type schip dat erop kan varen. Vlaanderen is een belangrijk knooppunt in de Europese scheepvaart. In 2021 werd er 72 miljoen ton goederen vervoerd over de Vlaamse waterwegen, het equivalent van twintigduizend vrachtwagens per dag. Aangezien er in België tegen 2040 een stijging met 25 procent van het vrachtverkeer verwacht wordt, is het wezenlijk dat er meer goederen via de trein en het binnenvaartschip vervoerd worden. De eerste uitdaging is dus de mobiliteit, de tweede is klimaat- en waterbeheersing. De waterbom van vorig jaar illustreert het belang daarvan afdoende.

1.5.2. *Nood aan sterke, veilige en aantrekkelijke waterwegen*

Er zijn sterke, veilige en aantrekkelijke waterwegen nodig. Daarom investeert de Vlaamse Waterweg vooreerst in onderhoud, en dan pas, volgens het principe 'eerst houden, dan bouwen' in nieuwe infrastructuur. Zo is er Seine Schelde Vlaanderen met als doel tegen 2027 een verbinding met Parijs voor drielaagse containerschepen. Ook het kanaal naar Charleroi wordt omgevormd voor dergelijke schepen. Een ander voorbeeld is de opwaardering van het Albertkanaal voor schepen met vierlagige containerschepen, waarvoor de laatste werken aan bruggen momenteel gedaan worden.

Belangrijke projecten voor de waterbeheersing zijn het Sigmaphan en de rivierverruimingswerken aan de Maas. Voorts zijn er de stuwen, de pompinstallaties en de waterkrachtcentrales. De Vlaamse Waterweg investeert ook ten behoeve van de ondernemers. Om vervoer via het water mogelijk te maken zijn bijvoorbeeld kaaimuren nodig, maar ook multimodale bedrijventerreinen. Voorts is ook innovatie een belangrijke activiteit, bijvoorbeeld Smart Shipping met onder meer onbemande vaartuigen waarbij meerdere schepen in de Westhoek bestuurd worden vanuit een bemanningscabine in Antwerpen. Tegen 2032 zullen alle beweegbare kunstwerken bediend worden vanuit drie centrales. De nv faciliteert ook innovatieve vervoers- en overslagconcepten, onder meer het geautomatiseerd varen, waarvoor er in tegenstelling tot de onbemande vaartuigen geen besturing door bemanning is.

1.5.3. *Nieuwe visie 'Recreatie op de Vlaamse bevaarbare waterwegen'*

De Vlaamse Waterweg investeert ook in multifunctionaliteit op en naast het water. De visie 'Recreatie op de Vlaamse bevaarbare waterwegen' van 2013 wordt momenteel geactualiseerd. Het huidige regelgevende kader is het Algemeen Politie-reglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren dat ook bepalingen over zwemmen bevat. Alle gebruikers van de bevaarbare waterwegen dienen zich te houden aan de regelgeving. De nieuwe visie zal een toekomstgericht kader geven, met maximale ruimte voor het publiek om op een veilige, aangename en wettelijk toegestane manier te recreëren en te sporten op het water.

Momenteel wordt dat afgestemd met de sector via het Overlegplatform voor waterrecreatie, -sport en -toerisme voor waterwegen en kust in Vlaanderen. Het kern-team overlegde in december 2021, het subteam Binnenvaartwegen in februari 2021. Deze zomer wordt de geactualiseerde versie bekendgemaakt.

Het recent goedgekeurde Scheepvaartdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten zullen de basis worden om de visie op recreatie op de bevaarbare waterwegen te verankeren. Daarin kunnen evenwel geen aspecten geregeld worden die onderdeel vormen van de VLAREM-wetgeving. Volgens het APSB is zwemmen of duiken enkel toegestaan "overdag op de panden of delen van panden waarvan het begin wordt aangeduid door het verkeersteken E.105 en het einde door het verkeersteken A.105". Zwemmen is met andere woorden verboden tenzij in zwemzones. Uitzonderingen zijn evenementen waarvoor de initiatiefnemer een vergunning van De Vlaamse Waterweg heeft of afgebakende zones waarvoor een lokaal bestuur onder strikte voorwaarden een vergunning van De Vlaamse Waterweg verkregen heeft.

1.5.4. Afgebakende zwemzone

Voor afgebakende zwemzones wordt er een domeinvergunning afgesloten tussen De Vlaamse Waterweg en het lokaal bestuur. Daaraan zijn heel wat voorwaarden gekoppeld, de meeste ingegeven door VLAREM. Zo kan zwemmen alleen in permanent niet door scheepvaart gebruikte zones. Het betreft enkel sportief zwemmen, recreatief zwemmen is niet toegestaan. Zwemmen mag uitsluitend onder toezicht van voldoende gebrevetteerde redders. Het toezicht wordt georganiseerd door de initiatiefnemer. Het zwemmen gebeurt in clubverband. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de controle van de waterkwaliteit en voor de ordehandhaving. De initiatiefnemer zorgt ervoor dat hij over alle andere nodige vergunningen en toelatingen beschikt. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het op regelmatige basis controleren van de zone op onzichtbare obstakels onder de waterlijn of onveilige situaties. De initiatiefnemer toetst voorafgaand het voorstel van zwemzone af met het agentschap Zorg en Gezondheid en de Vlaamse Milieumaatschappij.

De Vlaamse Waterweg heeft in 2021 vergunningen afgeleverd voor enkele zones: ter hoogte van de Abdijkaai aan het kanaal Bossuit-Kortrijk, aan de Coupure, de Langerei en de Damse Vaart in Brugge, maar ook in de oude kanaalarm te Beerlem, in Zwevegem, in het Keerdok van de Binnendijle te Mechelen. Het gaat om zones met geen of weinig scheepvaartverkeer. De visie van De Vlaamse Waterweg blijft dat zwemmen niet kan in permanent door scheepvaart gebruikte zones, dus een zwemverbod tenzij het anders aangeduid is. De nv is bereid mee te werken aan proefprojecten voor recreatief zwemmen en suggereert als locaties het Mechelse Keerdok en de Brugse Coupure.

Op locaties waar er frequent gezwommen wordt, maar het niet veilig is, plaatst De Vlaamse Waterweg bordes 'Zwemplezier? Da's niets voor hier'. De gevaren worden erop opgelijst: gewond raken door een voorbijvarend schip, meegesleurd worden door een gevaarlijke onderstroom, een schok van de kou krijgen en verdrinken, ziek worden door de slechte waterkwaliteit. De spreker besluit dat De Vlaamse Waterweg de partner blijft voor een slim, veelzijdig en welvarend waterwegennet, dus ook voor meer openzwemmogelijkheden.

1.6. Presentatie van de Vlaamse Milieumaatschappij

1.6.1. VLAREM: bevoegdheden van de VMM

Joachim Pelicaen zegt dat de activiteiten van de Vlaamse Milieumaatschappij in deze aangelegenheid vallen onder de Zwemwaterrichtlijn die omgezet is in de VLAREM-wetgeving. De Vlaamse Milieumaatschappij organiseert samen met het

agentschap Zorg en Gezondheid een jaarlijks openbaar onderzoek om een lijst van zwemwateren op te stellen. De Vlaamse Milieumaatschappij deelt de zwemwateren op in kwaliteitsklassen en identificeert de oorzaken van slechte waterkwaliteit. Ze stelt een zwemwaterprofiel op. De communicatie over de metingen gebeurt grotendeels samen met het agentschap Zorg en Gezondheid. Veiligheid, dus de reders, het betreden van het water, de aanwezigheid van douches enzovoort, is de bevoegdheid van het agentschap Zorg en Gezondheid. De VMM rapporteert over de waterkwaliteit aan de Europese Commissie.

Sinds de metingen volgens de Zwemwaterrichtlijn begonnen, is de kwaliteit gestegen, waardoor 90 procent van de zwemwateren uitstekend scoren en de meeste andere goed, één of twee scoort aanvaardbaar, geen enkele slecht. Het aantal locaties waar gezwommen mag worden, was heel lang ongeveer 85, maar is dit jaar gestegen tot 99.

Daarnaast controleert de Vlaamse Milieumaatschappij de waterkwaliteit op ongeveer vijftig vergunde locaties voor duiken, surfen of waterskiën. Alle voldoen aan de kwaliteitsnormen. In een aantal ervan zijn nu al zones voor langeafstandszwemmen ingericht. Allicht liggen daar mogelijkheden om op korte termijn meer openwaterzwemgelegenheden af te bakenen.

Voorts wijst de spreker op de mogelijkheden van kreken en vijvers. Een kreek is een rest van een zee-arm in eigendom van de polders en wateringen, die bepalen of de toegang tot het water toegelaten is. De meren en vijvers zijn eigendom van de grondeigenaar die dan bepaalt of de toegang tot het water mag. Volgens de Nieuwe Gemeentewet is het aan de gemeente om via het politiereglement daar zwemmen al dan niet te verbieden. Eigenlijk is er op die locaties geen zwemverbod, tenzij het in het politiereglement staat.

De Vlaamse Milieumaatschappij is ook beheerder van de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie. De wet betreffende de onbevaarbare waterlopen zegt evenwel niets over zwemmen, wel over kanovaren. In onbevaarbare waterlopen is het dus momenteel niet strafrechtelijk verboden om te zwemmen. Heel wat politiereglementen verbieden het evenwel wel. Daarbij komt nog dat de mogelijkheden voor zwemmen beperkt zijn omdat de meeste onbevaarbare waterlopen te ondiep of te smal zijn om te zwemmen. Heel wat zijn ook ecologisch kwetsbaar met natuurlijke oevers waardoor de waterbodem bij zwemmen omgewoeld wordt, zeker die in beschermde gebieden.

1.6.2. Aandachtspunten bij vrij zwemmen

De Vlaamse Milieumaatschappij ziet ook aandachtspunten bij vrij zwemmen: de waterkwaliteit, de veiligheid en de Zwemwaterrichtlijn. De bacteriologische kwaliteit wordt op veel plaatsen niet gehaald door overstorten of ongezuiverde lozingen. Brugge heeft de zwemgelegenheden in de Langerei moeten schrappen door het overstort daar. Een ander probleem zijn blauwalgen, de cyanobacteriën, die in zwemwateren toenemen en de laatste jaren zelfs in kanalen en rivieren opduiken. Ze komen tot bloei in eutrofe wateren en produceren onder meer lever- en neurotoxines. Daarnaast is op veel plaatsen de chemische waterkwaliteit slecht of de waterbodem verontreinigd. In warme zomers zijn er minder problemen met de waterkwaliteit aan de kust maar meer in de binnenwateren. Door de lage waterstanden wordt het water minder ververst, wat zorgt voor meer bacteriologische problemen en meer blauwalgen. De meeste waterkwaliteitsproblemen zijn er dus inlands als iedereen wil zwemmen.

Voorts is het zaak ervoor te zorgen dat het water veilig betreden en verlaten kan worden, maar ook dat er geen gevaarlijke voorwerpen op de bodem liggen. Verdrinking is een andere kwestie, zeker in diepere meren waar er door stratificatie

plots koudere zones zijn die een thermische schok kunnen geven. Heel wat van die kwesties vergen vooral een goede sensibilisering.

De Zwemwaterrichtlijn is van toepassing op elk oppervlaktewater waar, naar verwachting van de Vlaamse overheid als bevoegde autoriteit, een groot aantal mensen zal zwemmen en waar zwemmen niet permanent verboden is. Door vrij zwemmen toe te staan, zullen er extra locaties onder de Zwemwaterrichtlijn vallen, waardoor de Vlaamse Milieumaatschappij er zwemwaterprofielen voor moet opmaken, de bacteriologische kwaliteit moet bemonsteren, bij vermoedens van blauwalgen stalen moet nemen en moet opvolgen. Dat vergt bijkomende budgetten.

2. Vragen van de commissieleden

2.1. Tussenkomsst van Jo Brouns

Jo Brouns uit zich als een fervent openwaterzwemmer. Hij erkent dat er enige discriminatie is tussen recreatieve zwemmers en sportzwemmers in georganiseerd verband. Het beeld dat het niet veilig is, is vaak onterecht, dat bewijst het in verhouding ongeveer gelijke aantal incidenten in Nederland terwijl er daar meer zwemplaatsen en zwemmers zijn. Toegang tot de natuur en ook tot het water creëert er inderdaad ook meer waardering voor.

Voor een veilige toegang tot het water legt VLAREM zeer strenge voorwaarden op, onder meer voor de hellingsgraad. Hoewel een en ander minder streng kan, moet er toch voldoende aandacht voor zijn. Ook zwemmen met een boei kan voor meer veiligheid zorgen. Hij betreurt het dat het onderwijs minder inzet op zwemlessen. Hij vraagt dat scholen het (vrij) zwemmen dan toch zo veel mogelijk in open water doen. Hoe zien de sprekers de taak van het onderwijs in de zwemvaardigheid? Hij ziet meer kansen voor zwemlessen in open water dan in zwembaden.

Hij informeert naar het onderzoek ter voorkoming van de blauwalg.

Hij is voor een omkering van het wettelijke principe, dus zwemmen toestaan tenzij het expliciet verboden is. Ook hij is het idee van proefprojecten genegen: afgebakende zwemzones met een minimum aan regels. Dat redders bijvoorbeeld verplicht zijn, is een drempel. Hij stelt voor om VLAREM meteen aan te passen, niet pas op middellange termijn. De Vlaamse Waterweg wil meewerken, maar kan de nv niet zelf meer zwemzones afbakenen? Zo is het niet logisch dat in Nederland wel mag gezwommen worden in de Maas en in Vlaanderen niet. Hij vraagt De Vlaamse Waterweg om inspiratie te zoeken bij haar Nederlandse collega's.

Tot slot maakt hij nog reclame voor de Maasplassen waar het Belgische kampioenschap triatlon, het Belgische kampioenschap surfen, het wereldkampioenschap feedervissen en het Belgische kampioenschap beachvolleybal gehouden worden.

2.2. Tussenkomsst van Mieke Schauvliege

Mieke Schauvliege wil met deze conceptnota meer zwemmen in open water mogelijk maken. Ze hoort bij alle sprekers de bereidheid om daaraan mee te werken. In de conceptnota wordt de blauwnorm gelanceerd, naar analogie met de groennorm die zegt dat er op 200 meter afstand van elke woonst een groene plek moet zijn. Voor de blauwnorm wordt de afstand tot een zwemplaats 10 kilometer, dus op fietsafstand, het streefdoel. Wat vinden de sprekers daarvan? Wat zijn de eerste hinderpalen die moeten worden weggewerkt voor meer openwatermogelijkheden?

Welke stappen moeten er gezet worden om de zwemvaardigheid te verbeteren? Hoe zit het precies met de vereiste om 400 meter te kunnen zwemmen?

Ze informeert voorts naar de reacties van buitenlandse burgerbewegingen op de regels in Vlaanderen.

Welke lessen trekken de diverse organisaties uit de drukke zwemzomers tijdens corona?

Sport Vlaanderen pleit voor een stuurgroep Openwaterrecreatie. Wie moet daar dan precies zitting in hebben? Is dat dezelfde overlegstructuur waar De Vlaamse Waterweg het over heeft? Zo het andere zijn, is het dan niet beter om ze samen te voegen?

Klopt het dat Rijkswaterstaat eigenlijk net als De Vlaamse Waterweg geen voorstander is van een algemene zwemtoelating? En vindt Rijkswaterstaat dat ook voor Vlaanderen, wetende dat er maar negentig zwemplaatsen zijn?

VLAREM legt regels op voor de manier waarop het water betreden en verlaten wordt, maar ook voor douches en allerhande infrastructuur. Ook dat zijn drempels.

Aan de Vlaamse Milieumaatschappij vraagt ze of het badseizoen verruimd kan worden.

2.3. Tussenkost van Leo Pieters

Leo Pieters ging in zijn jeugd in Nederland zwemmen, waar er meer zwembaden waren maar waar ook de zwemcultuur anders was. Hij informeert naar de huidige verschillen in zwemcultuur. In Nederland zijn er bijvoorbeeld geen afstandsbravetten en is er een reddingsbrigade, zelfs op sportniveau. In de zee zwemmen vergt specifieke vaardigheden, onder meer door de getijden. Kan de Vlaamse zwemcultuur bijgeschaafd worden? Ook hij refereert aan de sterke beperking van het schoolzwemmen. De juridische angel is dat wie zwemmen in open water toelaat, minstens deels verantwoordelijk is: de eigenaar, het gemeentebestuur enzovoort. Hoe dat oplossen?

Is het in Nederland ook zo dat er veel instanties hun goedkeuring moeten geven voor een openzwemwaterzone? Nederland heeft niet alleen een andere zwemcultuur maar ook meer open water. Speelt dat mee? Hoe zit het daar met het juridische aspect? Hijzelf ziet een algemene toelating niet zitten, maar wel een vlottere goedkeuringsprocedure en meer initiatieven, ook van de overheidsinstellingen, voor openwaterzwemplaatsen.

2.4. Tussenkost van Stijn De Roo

Stijn De Roo merkt dat de behoefte aan openzwemwater algemeen erkend wordt, alsook dat zwemmers zelf de verantwoordelijkheid moeten krijgen.

In Nederland kan zwemmen in open water om gezondheids- of veiligheidsredenen verboden worden. Hoe wordt er gecommuniceerd over tijdelijke negatieve factoren zoals blauwalgen? Worden tijdelijke voorschriften goed opgevolgd?

Hoe rijmt Nederland de grotere behoefte aan openwaterrecreatie en het toenemende vrachtvervoer via schip?

De vraag naar openzwemwater in het centrum van steden is groot. Hij vraagt hoe De Vlaamse Waterweg ervoor kan zorgen dat er bij nieuwe projecten, zoals de jachthaven aan het Gentse Houtdok, een mogelijkheid tot zwemmen komt. De waterkwaliteit is er immers laag en er zit heel wat afval in de waterbodem.

2.5. Tussenkost van Freya Perdaens

Freya Perdaens ziet heel wat mogelijkheden, maar aspecten als veiligheid en natuurbescherming mogen niet uit het oog verloren worden.

Ze informeert naar wat het veiligheidsonderzoek in Nederland precies inhoudt.

Aan De Vlaamse Waterweg vraagt ze hoe de vergunde zwemzones geëvalueerd worden. Hebben milieuvriendelijke oevers een impact op de veiligheid, onder meer bij het in en uit het water geraken?

Wat is de invloed van het Seine Scheldeproject op het openwaterzwemmen? Op het kanaal Bossuit-Kortrijk zijn twee vergunde zwemzones. Wat zal daarmee gebeuren na de opwaardering van dat kanaal?

2.6. Tussenkost van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts informeert naar het verschil tussen de zwemvaardigheden in Vlaanderen en in Nederland.

Wie volgt de waterkwaliteit in Nederland op en grijpt in als er problemen zijn?

2.7. Tussenkost van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe ziet eensgezindheid in het streven naar meer openzwemwater. Voor haar partij is meer vrijheid een streefdoel, ook bij het zwemmen.

Het verschil tussen Nederland en Vlaanderen is heel groot. Zij is benieuwd naar de financiële kosten per locatie, onder meer voor de controle van de waterkwaliteit. Denemarken zou een keurmerk hebben, voor de communicatie over de waterkwaliteit, over de uitbating enzovoort. Zijn de sprekers voor een Vlaams keurmerk?

De Vlaamse Waterweg wil meewerken aan proefprojecten. Het parlementslid suggereert een afgebakende zwemzone in de jachthaven van Kampenhout om het illegale zwemmen aan het sluiscomplex van Kampenhout-Sas, waar het heel gevaarlijk is, tegen te gaan. Allicht zijn er in heel wat andere gemeenten dergelijke gevaarlijke situaties. Heeft de nv een overzicht van gevaarlijke locaties waar veel gezwommen wordt? Waarom stapt De Vlaamse Waterweg zelf niet naar de lokale besturen om er proefprojecten met afgebakende zwemzones in te richten?

De veiligheidsonderzoeken gebeuren in Nederland door de provincies. Bepalen hoe veilig in het water kan worden gegaan en of er geen gevaarlijke zaken op de bodem liggen, is heel belangrijk. Raadt Rijkswaterstaat een dergelijk onderzoek aan van alle openwaterrecreatiezones in Vlaanderen? Gebeuren er al veiligheidsonderzoeken in Vlaanderen?

Vinden de sprekers dat er al genoeg geïnformeerd wordt over de do's-and-don'ts bij zwemmen in open water? Zij vindt zelf dat er nog wel wat sensibiliseringswerk te verrichten is. Kan Vlaanderen daarbij lessen leren van Nederland?

3. Antwoorden van de sprekers

3.1. Antwoorden van Sigrid Spruyt

De blauwnorm klinkt *Sigrid Spruyt* als muziek in de oren. Het doet wat denken aan de schoolstrijd toen er binnen een bepaalde straal een school van elk net moest zijn. Als dat lukt, moet het ook met open water lukken. Het probleem is het grootst in steden en daarin is België het absolute kneusje in Europa. In Amsterdam zijn er

ongeveer tien buitenbaden en in Brussel geen, in Antwerpen twee waarvan er een-tje bedreigd is. Schaarste zorgt voor problemen, bijvoorbeeld toen de Brusselse jongeren en masse naar de kust trokken om verkoeling te zoeken. Het Waterwetboek legt nochtans het bevorderen van de betrokkenheid van de mens bij het watersysteem op, waaronder de verhoging van de belevingswaarde in stedelijk gebied.

Zelfs bij grote stadsvernieuwingsplannen zoals de overkapping van de Antwerpse ring is er weinig aandacht voor zwemmen. Er komt enkel een kleine zwemplaats in het Lobroekdok. Voorts is er wel water, maar vooral om naar te kijken of soms voor honden. Open water wordt ook dan beperkt tot de afbakening van een zwembad. 'Zwemmen in de stad. Waterwegen als publieke ruimte' de masterproef van Henri Lebbe met een focus op Gent, bewijst dat het anders kan. Ook de Sweco-studie toont aan dat de situatie in Vlaanderen abnormaal is en dat het beleid op het vlak van buitenzwemmen chaotisch is, en versnipperd over overheden.

Een van de voordelen van corona was dat iedereen meer actief buiten moest. Het dreef de Vlaming de natuur in, ook omdat zwembaden en clubs dicht gingen. Dat was evenwel tegen de wet, met een mogelijke boete van 350 euro. Ze vraagt de parlementsleden het onderscheid te maken tussen buitenbaden en afgebakende zwemzones, en het individuele recht op vrij zwemmen. In Nederland zijn er heel wat meer badzones, maar die mogen ook gebruikt worden buiten het seizoen én zwemmen mag elders ook op eigen verantwoordelijkheid. In Vlaanderen stappen velen slechts moeizaam af van regelneverij en betutteling. De juridische schuld-vraag past daarin. Ook zwemmen buiten clubverband ligt hier nog moeilijk. Niet zwemmen is blijkbaar de norm.

VLAREM is het grootste obstakel. Voor het zwemmen is dat een onmogelijk keurslijf. Kleine wijzigingen of beperkte extra zwemplaatsen zijn een druppel op een hete plaat. Dat komt onder meer omdat zwemmers niet betrokken zijn bij het uittekenen van het zwembeleid, zoals de Europese Zwemwaterrichtlijn wel oplegt. In Nederland moet altijd onderzocht worden of plaatsen waar veel mensen zwemmen badplaatsen kunnen worden.

De schaarse verdrinkingen worden in de media opgeklopt, verkeersslachtoffers of zelfmoorden niet, terwijl die veel frequenter voorkomen. De reden van verdrinking is vaak dat het slachtoffer niet kan zwemmen. Outdoor Swimming benadrukt dan ook het belang van het zwemonderwijs, dat momenteel lamentabel is. Meer zwemervaring, dus meer plaatsen om te zwemmen, kweekt ook bekwaamheid. Ook aan de zwemcultuur moet worden gewerkt. Outdoor Swimming is tegen een bekwaamheidsbewijs als voorwaarde voor vrij zwemmen. Dat is daarenboven niet handhaafbaar. Net als de absurde uitzonderingen die nu al kunnen, bijvoorbeeld enkel voor leden van Triatlon Vlaanderen of surfers.

De douchecabines zijn ooit verplicht als een maatregel om cholera tegen te gaan, halfweg de 19e eeuw, toen de hygiëne pover was en veel huizen geen stromend water hadden. Infrastructuur mag dan nodig zijn in badzones, voor vrij zwemmen zijn ze overbodig.

3.2. Antwoorden van Lode Grossen

Lode Grossen zegt dat Zwemfed uiteraard voor de blauwnorm is. Het tekort aan openwaterrecreatie is nijpend. In de vaart Leuven-Mechelen zijn er bijvoorbeeld verschillende draaibekkens die perfect als zwemgelegenheid kunnen worden gebruikt in het weekend als er geen boten varen. Dat gebeurt nu ook al illegaal, maar uiteraard het best ver van sluizen. Op het vlak van veiligheid, het in- en uit het

water gaan, de waterkwaliteit, moet er een en ander verzekerd zijn, maar de normen van VLAREM zijn te strikt. Wie in het water gaat moet zwemvaardig zijn. Net als in Zweden hoort de zwemmer daar zelf de verantwoordelijkheid voor te dragen.

In Nederland zijn er nationale A, B en C-diploma's. Wie een diploma A heeft kan zwemmen. In Vlaanderen is er een wirwar van brevetten, opleidingen enzovoort die niet altijd de zwemvaardigheid attesteren, maar bijvoorbeeld of iemand kan drijven. Zwemfed heeft met de Vlaamse Trainersschool een leerlijn uitgewerkt, maar dat is slechts één van vele. Het verplichten van een bepaalde graad van zwemvaardigheid voor het zwemmen in open water is niet controleerbaar, dus niet haalbaar. Dat neemt niet weg dat het zwemonderricht heel wat beter kan. De scholen hebben dat inderdaad afgebouwd, waardoor het nu niet langer zo is dat elke leerling die uit het basisonderwijs komt, kan zwemmen. Een regelgeving die haalbaar is, zorgt voor meer openzwemwater, met minimumnormen per zwemgelegenheden. Op het vlak van informatie kan het ook beter, hij suggereert websites met informatie per locatie.

3.3. Antwoorden van Hans Ruiter

Hans Ruiter is niet alleen personeelslid van Rijkswaterstaat, een beheerder van water, maar neemt ook deel aan beleidsontwikkeling. De term veiligheid dekt vele ladingen, zowel bescherming tegen verdrinking als tegen milde gezondheidsklachten. Het is belangrijk om net als in Nederland het onderscheid te maken tussen fysieke veiligheid en veiligheid gekoppeld aan hygiëne.

Na een afbouw kent het zwemonderwijs op school in Nederland opnieuw een opgaande lijn, wat een goede zaak is voor de kinderen waarvan de ouders het budget niet hebben om zwemles te bekostigen. Naast de veiligheid is ook een andere kijk op gezondheid van kinderen een motief. Waar voorheen een zwemdiploma A volstond, wordt nu A én B gevraagd, met best wel pittige criteria.

Hij heeft de problemen in Nederland behandeld omdat de Vlaamse wetgever daar meer aan heeft dan aan louter een mooi verhaal. De Nederlandse werkgroep Wildzwemmen geeft input aan de Europese Commissie, onder meer dat de Europese richtlijn onvoldoende concreet zwemwater omschrijft. Daardoor zijn er plaatsen gemarkeerd als zwemwater waar het niet veilig is en omgekeerd plaatsen waar er niet mag worden gezwommen, waar het misschien wel veilig kan. Dat die richtlijn vaag is, is het enige juridische probleem in Nederland bij het aanwijzen van zwemwater. Wildzwemmen gedogen zorgt op sommige plaatsen, ook waar waterkwaliteit of fysieke veiligheid heel slecht is, voor zwaan-kleef-aangedrag. Dat is moeilijk terug te schroeven, ook als er nadien een verbodsbord geplaatst wordt. De handhaving is, zoals gezegd, een zwak punt. Ook de tendens om zwemmen in de stad meer toe te staan, kan voor problemen zorgen wegens de grote belangstelling, niet alleen omdat de infrastructuur ontoereikend is, maar ook omdat het overlast voor de buurt geeft.

Onderzoek wijst uit dat inwoners van dunbevolkte gebieden als Friesland het normaal vinden om 20 kilometer af te leggen voor zwemwater, maar een inwoner van een stad als Amsterdam vindt 5 kilometer al te veel. Wildzwemmen gebeurt trouwens ook meer in dichtbevolkte gebieden. In Nederland is de reddingsbrigade enkel actief aan de kust waar de risico's, zelfs voor goeie zwemmers, groter zijn, bijvoorbeeld door de sterke stromingen in muien. Op 99 procent van de binnenwateren is er geen reddingsbrigade.

In Nederland wordt de communicatie, bijvoorbeeld over blauwalgen, verzorgd door de provincie. Omdat de blauwalgen door de wind gestuurd worden, kan het tijdelijk slechts aan één kant van een meer niet verantwoord zijn om te zwemmen. Naar berichten dat zwemwater tijdelijk niet veilig is om hygiënische redenen, wordt vaak

niet geluisterd. Je kunt dit relativeren met het feit dat het om milde gezondheidsklachten gaat. Hij verwijst ook naar een nieuw WHO-advies over blauwalgen. Er is vanuit de WHO geopperd om het te houden bij een advies en geen verbod uit te vaardigen. Blauwalgen zijn ook heel mobiel: in de ochtend hier en na de middag elders.

Flexibele communicatie gebeurt via de zwemwatersite www.zwemwater.nl en de zwemwaterapp. Daarop staan de veiligheidsvoorschriften en de eventuele nabije alternatieven. Als zwemmers een verbod niet respecteren krijgen ze enkel in de provincie Zuid-Holland een boete van 145 euro.

3.4. Antwoorden van Diederik Van Briel

Diederik Van Briel merkt dat iedereen voor meer openwaterrecreatie is. Sport Vlaanderen acht een algemeen beleid nodig, dus zonder onderscheid tussen gebonden en ongebonden sporters. Een wetgevend kader aanpassen vergt tijd, het is dus louter om die praktische reden dat Sport Vlaanderen een VLAREM-wijziging op middellange termijn ziet.

Blauwalgen tegengaan kan door meer stroming in het water te krijgen, bijvoorbeeld met waterfonteinen. Additieven hebben tot nog toe geen soelaas gebracht. Eens er succesvolle oplossingen zijn, zal Sport Vlaanderen dat bekendmaken.

Nederland heeft een grotere zwemtraditie, wat de spreker doet vermoeden dat de zwemvaardigheden er beter zijn. Ook in het onderwijs krijgt het zwemmen er meer aandacht. Zwemvaardigheid vergt de juiste zwemleerlijnen met als eindpunt kunnen zwemmen, niet louter kunnen drijven. Dat is echter een zaak van het onderwijs, maar de sportsector wil daar zeker aan bijdragen. De Vlaamse Trainersschool heeft daar veel ervaring in. VLAREM schrijft de begeleiding door een volwassene voor, Sport Vlaanderen wil dat veranderd zien in 'een zwemvaardig volwassene', zoals dat al het geval is in heel wat zwembadreglementen. Daar diplomaverenisten aan vasthangen is momenteel niet aan de orde. Hij illustreert zijn betoog met een verwijzing naar de verdrinking van een 7-jarig meisje in de zwemzone van de vijver van Hofstade waar de maximale diepte 1,40 meter is.

De stuurgroep Openwaterrecreatie is voor Sport Vlaanderen nodig om de conclusies uit de studie te implementeren. Het is een samenwerking tussen beleidsmakers, beheerders en gebruikers die breder gaat dan de werkgroep van De Vlaamse Waterweg die zich enkel buigt over de bevaarbare waterwegen.

Verantwoordelijkheid is een containerbegrip, de correcte juridische term is aansprakelijkheid en is beschreven in de wetgeving over de Burgerlijke Aansprakelijkheid en geregeld in het Burgerlijk Wetboek. Dat wordt verder uitgewerkt in onder meer de VLAREM-wetgeving, maar ook in het KB Actieve Ontspanningsevenementen en desgevallend in lokale politiereglementen, een uitbatersreglement enzovoort. Een rechtbank kan de betrokkene individueel aansprakelijk stellen, maar ook een uitbater. Zelden wordt een partij 100 procent aansprakelijk gesteld voor een incident. Een uitbater kan bijvoorbeeld te weinig of niet goed genoeg geïnformeerd hebben, een gebruiker kan geen gebruik gemaakt hebben van een instapplaats of in een zone gezwommen hebben waar het niet mocht. Om zijn aansprakelijkheid te beperken, zal een uitbater, bijvoorbeeld De Vlaamse Waterweg, de wettelijke regels integraal en streng in zijn reglement zetten, terwijl bepaalde regels van VLAREM te gedetailleerd of achterhaald zijn. Het is zaak de regels tegen het licht te houden, zo is het plaatsen van douches zeker niet overal nodig.

Eigenlijk zijn de huidige regels voor buitenzwemmen bijna een letterlijke kopie van die voor het binnenzwemmen. In de watersportbaan Hazewinkel van 2,5 kilometer is het moeilijk de norm voor redders te halen. Daarenboven is het water troebel

waardoor zwemmers op 10 centimeter onder water niet meer zichtbaar zijn en het nut van redders dus beperkt is. Voor binnenzwemwater is het een eis van VLAREM dat het water helder is. Bij het aanpassen van de regels moet erover gewaakt worden dat de beheerders geen problemen op het vlak van aansprakelijkheid krijgen. De regels moeten ook voor hen haalbaarder worden. Zo kent een veiligheidsonderzoek heel wat angels. Het water zorgt ervoor dat de toestand, onder meer de bodemgesteldheid, vaak verandert. De reikwijdte van een bodemscan is dus relatief. Sport Vlaanderen vindt dat de verantwoordelijkheid meer moet verschuiven naar de gebruiker, die zelf het risico inschat en de verantwoordelijkheid op zich neemt. Sensibilisering wordt evenwel pas zinvol als het beleid aangepast is.

3.5. Antwoorden van Krista Maes

Krista Maes zegt dat bepaalde regels die De Vlaamse Waterweg oplegt, verplicht worden door de VLAREM-wetgeving. Het merendeel van vergunningsvoorwaarden is daar zelfs van afgeleid. Net om het afwijken van die regels te testen, is De Vlaamse Waterweg voorstander van proefprojecten. Dat in de vergunning de aansprakelijkheid bij het lokale bestuur komt te liggen, maakt dat De Vlaamse Waterweg zelf niet actief op zoek gaat naar zwemlocaties. Het is het lokale bestuur dat de aanvraag doet waarop De Vlaamse Waterweg de haalbaarheid beoordeelt. Of er bijvoorbeeld enkel in het weekend gezwommen wordt als er geen scheepvaart is, maakt een verschil, maar ook of het gaat om sportief zwemmen, of er redders zijn, of het in clubverband gebeurt enzovoort. Al die voorwaarden staan in de VLAREM-wetgeving.

Wat de zwemzone aan het Houtdok in Gent betreft, kan een samenwerkingsovereenkomst afgesloten worden; de verdere modaliteiten kunnen zo nodig via een bijkomende overeenkomst geregeld worden. De impact op de huidige zwemzone aan het kanaal Bossuit-Kortrijk hangt af van verdere besluitvorming over de opwaardering van het kanaal. Hetzelfde geldt voor de vergunbaarheid van de zwemzones aan het Seine Scheldeproject.

De Vlaamse Waterweg heeft de vergunde zwemzones niet geëvalueerd, maar heeft geen melding gekregen van problemen. De lokale besturen die vorig jaar een vergunning kregen, vragen een nieuwe aan, wat volgens de spreker wijst op een positieve evaluatie door hen. Conform domeinvergunningen dient ook bij natuurvriendelijke oevers een veilige toegang tot het water te worden gegarandeerd.

De grootste hinderpalen voor meer openwaterrecreatie zijn de aansprakelijkheids- en VLAREM-regels. In waterwegen die onderhevig zijn aan getijden, zijn er bijvoorbeeld constant veranderingen in de bodem. Jaarlijks organiseert De Vlaamse Waterweg een sensibiliseringscampagne, voornamelijk met borden aan locaties waar er veel wildzwemmen is. Sensibilisering kan allicht beter, zeker gezien de tendens naar meer zwemmen in open water.

3.6. Antwoorden van Joachim Pelicaen

Joachim Pelicaen zegt dat de Vlaamse Milieumaatschappij geen algemene studies heeft over blauwalgen. In warm, stilstaand eutroof water, zeker aan lagerwal waar de wind over alles heen blaast, vormen ze altijd een risico. Er zijn geen algemene oplossingen die op elke locatie werken. De Vlaamse Milieumaatschappij neemt meer stalen in de periode tussen mei en september. Volgens VLAREM moet de uitbater zelf tweewekelijks stalen nemen. Als de uitbater voldoet aan die voorwaarde, kan zwemmen buiten het seizoen. Van Europa moet de Vlaamse Milieumaatschappij vooraf het badseizoen bepalen. Campings staan zwemmen toe als het mooi weer is, wat uiteraard niet vooraf te bepalen is. Europa zal 'bemonstering als het mooi weer is' niet aanvaarden.

De aanduiding van een zwemwater is een gemeentelijke bevoegdheid. Voor een klasse 3 volstaat immers melding bij de gemeente. Nadat de gemeente goedkeuring verleent, wordt dat aangegeven bij de Vlaamse Milieumaatschappij die op alle vergunde locaties stalen neemt. Het agentschap Zorg en Gezondheid neemt dan contact op met de uitbater over de veiligheidsvoorschriften. Soms wordt de Vlaamse Milieumaatschappij vooraf gecontacteerd bijvoorbeeld om na te gaan of er overstorten zijn. Als ze stalen neemt, wordt het water Europees zwemwater en moet de Vlaamse Milieumaatschappij een beoordeling doen. Zodra de beoordeling slecht is, volgt, conform de richtlijn, het jaar nadien een zwemverbod. De spreker kent de financiële kosten per bijkomende locatie niet, maar de Vlaamse Milieumaatschappij kan die wel berekenen. Momenteel hebben alle bemonsteraars hun handen vol, meer locaties vergen meer personeel. Het keurmerk waarvan sprake is allicht het Blauwe Vlagprogramma, een internationaal betalend keurmerk georganiseerd door GoodPlanet.

De Vlaamse Milieumaatschappij organiseert elk jaar communicatiecampagnes samen met het agentschap Zorg en Gezondheid. Het is moeilijk om burgers te bereiken. Op het jaarlijkse openbare onderzoek van de Vlaamse Milieumaatschappij komen er amper opmerkingen. Als er locaties bijkomen, is dat doorgaans op initiatief van de lokale overheid. Als die achter een aanvraag staat, zoals in Brugge, gaat het doorgaans vlotter.

3.7. Antwoorden van Bruno Chinitor

Bruno Chinitor van Outdoor Swimming acht zich als Bruggeling bevoorrecht door het vele zwemwater, maar vindt toch dat er heel wat ridicule regels voor zijn. De staalanalyse duurt zo'n 48 uur, waarna de kwaliteit van het water al helemaal anders kan zijn. Wie het water kent, weet wanneer de kwaliteit te slecht is om te zwemmen. De stad Brugge denkt eraan om sensoren op de overstorten te installeren en als die alarm slaan 24 uur een zwemverbod uit te vaardigen. Wat meer flexibiliteit is dus op korte termijn haalbaar.

3.8. Bijkomende antwoorden van Joachim Pelicaen

Joachim Pelicaen wijst erop dat heel wat regels letterlijk uit de Zwemwaterrichtlijn komen. Die stelt dat de overheid een seizoen moet bepalen en stalen moet nemen. Vlaanderen neemt wel heel veel stalen: op zwemlocaties ongeveer twintig per seizoen, terwijl er maar er een zestal verplicht zijn. Hoe minder stalen, hoe meer een slecht staal doorweegt. Een locatie wordt beoordeeld op vier seizoenen, dus op tachtig stalen.

3.9. Bijkomende antwoorden van Diederik Van Briel

Diederik Van Briel zegt dat de centra van Sport Vlaanderen zelf ook stalen laten nemen. Ook bij zwembaden staat de uitbater trouwens zelf in voor de bemonstering. Ook andere uitbaters kunnen zelf stalen laten nemen en zo sneller een beeld hebben van de waterkwaliteit.

4. Aanvullende vragen en antwoorden

Jo Brouns informeert of het openbare onderzoek over de bestaande locaties gaat.

Joachim Pelicaen legt uit dat de Vlaamse Milieumaatschappij en het agentschap Zorg en Gezondheid telkens alle vergunde wateren voor openbaar onderzoek voorleggen. De ministers van Leefmilieu en Gezondheid gieten dat in een ministerieel besluit. Vorig jaar waren er heel wat gemeenten die bijkomende locaties aankondigden, die dit jaar op de lijst zullen opgenomen worden. Daarvoor zal het ministerieel besluit op 1 april ondertekend zijn. *Jo Brouns* concludeert dat bepaalde

regels van VLAREM zelfs voor bestaande locaties een belemmering vormen, bijvoorbeeld over de kleedruimtes en de verplichte hellingsgraad. Hij roept lokale besturen op om op een creatieve manier door een regelluwe interpretatie van de VLAREM, zwemzones mogelijk te maken en het parlement om de regels aan te passen. Het is ook zaak zwemmen in het algemeen meer te promoten. Het onderwijs moet meer gebruikmaken van de openwaterzwemmogelijkheden.

Tinne Rombouts informeert wie er in Nederland de resultaten van stalen in de gaten houdt en er zo nodig beslissingen aan koppelt.

Mieke Schauvliege vraagt meer uitleg bij het minimum aantal zwemmers waarna een zwembadplaats onder de Europese richtlijn valt. Tot slot roept ze de parlementsleden op VLAREM snel te wijzigen.

Sigrid Spruyt zegt dat Zwemrichtlijn bepaalt dat de mogelijkheid van een waterbadplaats, die dus moet voldoen aan de Europese zwemwaternormen, onderzocht moet worden als er veel mensen op een bepaalde plaats zwemmen. Dat is dus heel vaag. Zweden hanteert de norm van tweehonderd zwemmers per dag. De richtlijn wordt momenteel herzien, maar de belangstelling is gering. Op de enquête hebben slechts een paar honderd Europeanen gereageerd, een derde Ieren.

Hans Ruiter vult aan dat bij de meest recente versie van de richtlijn het wel degelijk de bedoeling was de norm concreter te maken, maar er werd geen overeenstemming bereikt over de aantallen. In Nederland hebben de provincies er een getal op geplakt. *Joachim Pelicaen* waarschuwt dat een heleboel van de huidige bemonsterde locaties, bijvoorbeeld aan campings, geen tweehonderd zwemmers per dag halen.

Krista Maes herhaalt dat De Vlaamse Waterweg wil meezoeken naar proefprojecten en nadenken over versoepelingen van VLAREM, maar vraagt om de ontwikkelingen op het vlak van scheepvaart, met meer goederenvervoer over het water en de opkomst van onbemande vaartuigen, niet uit het oog te verliezen.

Diederik Van Briel wijst erop dat de praktijk leert dat getallen niet de juiste manier zijn om dergelijke normen te bepalen. De VLAREM-norm van één redder per vijftig zwemmers is in de praktijk niet toepasbaar en is ondertussen vervangen door een toezichtplan, waarin situaties en hun oplossingen gesimuleerd worden, los van het aantal zwemmers. VLAREM heeft ook op de capaciteit van een zwembad geen totaalaantal geplakt, maar wel een aantal zwemmers per vierkante meter. Ook bij openwaterbadplaatsen is een absolute norm geen goed idee, de situatie van de Langerei in Brugge is bijvoorbeeld helemaal anders dan die van de plas in Hofstade. Kortom, hij pleit voor pragmatische oplossingen zodat meer openwaterrecreatie mogelijk wordt.

Hans Ruiter zegt dat regionale waterbeheerders hun eigen wateren bemonsteren, Rijkswaterstaat doet dat met de rijkswateren. Ze moeten die resultaten binnen een bepaalde tijd op www.zwemwater.nl plaatsen. De zwemwaterapp is gekoppeld aan de website zodat de informatie altijd dezelfde is. De provincie bepaalt welke badplaats over de norm gaat en een bord plaatst.

Gweny DE VROE,
voorzitter

Jo BROUNS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

APSB	Algemeen Politierglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
GAS	gemeentelijke administratieve sanctie
KB	koninklijk besluit
VLAREM	Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
WHO	World Health Organization